

TOMMI GRÖNLUND & PETTERI NISUNEN, VIIVAIN

07.06.2013 - 08.09.2013

Porin taidemuseo, VEISTOSpiha

Kahden kuvataiteilija-arkkitehdin muodostama työryhmä Tommi Grönlund ja Petteri Nisunen tunnetaan luonnontieteeseen perustuvia ratkaisuja ja teknologiaa hyödyntävistä taideteoksistaan. Kansainvälisillä areenoilla usein nähty helsinkiläinen parivaljakko toteutti vuonna 2006 Porin taidemuseon ulkotiloissa sijaitsevalle VEISTOSpihalle varta vasten suunnitellun teoksen. Se sai nimekseen VIIVAIN.

Vuonna 2000 käyttöön otettu, arkkitehti Kristian Gullichsenin suunnittelema veistospiha sijoittuu taidemuseorakennuksen taakse, entiselle Pakkahuoneen kadulle. Lasikäytävien ja vanhan kivimuurin rajaaman pihan yläpuolelle kohoaa viereisellä tontilla sijaitseva C.L.Engelin piirtämä, 1840-luvun alussa valmistunut Porin raatihuone.

Työryhmä rakensi itä-länsi -suuntaiselle pihalle 21 metriä pitkän ja kymmenen senttimetriä leveän, poikkileikkaukseltaan kolmion muotoisen peilielementin, joka moottorin liikuttamana kiertää hitaasti pituusakselinsa ympäri. Toteutukselle on luonteenomaista huolellinen tekninen viimeistely. Rakenteet on tehty anodisoidusta alumiinista tai ruostumattomasta teräksestä. Työryhmän taiteelliselle ajattelulle ominaisesti kaikki taideteoksen yksityiskohdat ja elementit liittyvät suoraan teoksen toimintaan. Kokonaisuutta leimaa äärimmäinen funktionaalisuus.

Minimalismin traditioon viittaavat tai siitä ammentavat niukkaeleiset ja tarkkaan harkitut tekniset elementit toistuvat Grönlund & Nisusen projekteissa. Olennaisinta heidän tuotannolleen on kuitenkin ollut teosten tilallinen ja tapahtumallinen luonne. Useimmiten ne rakentuvat fysiikan peruslakeja hyödyntäen.

Peilielementin ja katsojan liikkeen yhdistelmänä VIIVAIN reflektoi ympäristöään tavalla, jossa tila ja aika kytkeytyvät yhteen. Auringon siirtyessä päivän kuluessa idästä länteen peilien heijastus kulkeutuu vastaavasti lännestä itään. Tapahtumasarjan keskiössä on peilien kiertoliike, jonka tuottamana kirkas valosäde - viiva - piirtää projektiota ympäristöönsä kehänopeuden kasvaessa etäisyyden kasvun suhteessa. Jykevä, massiivinen ja synkkä kivimuuri, taidemuseorakennuksen 1800-luvun lopun uusrenessanssityylinen arkkitehtoninen koristelu, raatihuoneen tontin istutukset ja raatihuonerakennuksen klassismi kaupunkipalon jälkeen pystytettyine torneineen tulee luetuksi kerros kerrokselta nykyaikaisia kuvantamismenetelmiä muistuttavalla tavalla.

Katsojan näkökulmasta teoksen peilien heijastama valo on samanaikaisesti sekä väline että välittäjä, joka auttaa häntä havainnoimaan ympäristöään. Samalla katsoja tulee tietoiseksi omasta roolistaan, tavastaan lukea ja tulkita kulloisenkin havainnoinnin kohteena olevaa todellisuutta. Kuvanveistäjä Jyrki Siukonen on todennut, että Grönlund & Nisusen teokset toimivat tavalla, joka muuntaa ”veistoksellisuutta runoudeksi”.

Tommi Grönlund & Petteri Nisunen, VIIVAIN, 2006.

Teos kuuluu Porin taidemuseon kokoelmiin.